

رویکرد امریکای لاتین
نسبت به پناهندگی دیپلماتیک

www.ketabir

دکتر سید محمد حسین میرزاده

سرشناسه	: میرزاده، سید محمدحسین
عنوان و نام پدیدآور	: رویکرد آمریکای لاتین نسبت به پناهندگی دیپلماتیک / سیدمحمدحسین میرزاده.
مشخصات نشر	: قم: قدس، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۱۹۲ص.
شابک	: 978-600-379-023-0
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا.	
یادداشت	: کتابنامه به صورت زیرنویس.
موضوع	: حق پناهندگی
موضوع	: حق پناهندگی - آمریکای لاتین
موضوع	: پناهندگان - وضع حقوقی و قوانین - آمریکای لاتین
موضوع	: پناهندگان - آمریکای لاتین - حقوق مدنی
رده‌بندی کنگره	: ۹۹ م ۳ / ۲۶۸ K
رده‌بندی دیویی	: ۳۴۲ / ۰۸۳
شماره کتابشناسی	: ۹۶۴۷۸۲۵

انتشارات قدس

رویکرد آمریکای لاتین نسبت به پناهندگی دیپلماتیک

مؤلف: دکتر سیدمحمدحسین میرزاده

حروفچینی: ناظری / مدیر فنی و اجرا: سید محمدحسین حسینی

لیتوگرافی: آفتاب / چاپ: حافظ

قطع: وزیری - ۱۹۲ صفحه

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۶

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

ناشر: انتشارات قدس

قم - خیابان شهدا - کوچه ممتاز - پلاک ۶۹ - تلفکس: ۰۲۵-۳۷۷۴۴۰۵۳

* کلیه حقوق محفوظ می‌باشد *

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۷۹-۰۲۳-۰ ISBN: 978-600-379-023-0

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

تقریض دو تن از اساتید و صاحب نظران حوزه مترجمی زبان حقوق و روابط بین الملل دانشگاه مرکزی ونزوئلا

کاراکاس، ۱۹ فوریه ۲۰۱۷

اینجانب، جوهان مانوئل مدینا دوران، بدینوسیله باستحضار می‌رسانم که جناب آقای سید محمد حسین میرزاده را از دوران تحصیل در کالج زبان‌های مدرن دانشگاه مرکزی ونزوئلا می‌شناسم. این افتخار را داشتم که همراه ایشان در فعالیت‌های علمی و پژوهشی گسترده‌ای در رابطه با حوزه‌های ترجمه شفاهی کنفرانس، ترجمه کتبی، زبان‌شناسی هم در کشور ونزوئلا و هم در کشور ایران شرکت داشته باشم.

جناب آقای میرزاده همچنین گرایش حقوق بین‌الملل را برای مقطع کارشناسی ارشد خود برگزیده که زعم اینجانب تخصص بسیار مطلوبی است برای آن دسته از افرادی که مسلط به سبب ارتباطات کتبی و شفاهی به زبان‌های خارجی هستند، مضاف بر این که این امکان را برای وی فراهم می‌آورد تا در حوزه‌های تجربی و آکادمیک هم گام‌های مثبتی بردارد. تجربه ۴ ساله حضور وی در آمریکای لاتین موجب نموده تا تسلط و به بافت و اجرای دانش معاهداتی و بین‌المللی در منطقه آمریکای لاتین با واقعیت همراه باشد. مبادرت وی به فراگیری دانش حقوق بین‌الملل و ربط آن به منطقه آمریکای لاتین بواسطه نگاشتن پژوهشی تحت عنوان "رویکرد کشورهای آمریکای لاتین نسبت به پناهندگی دیپلماتیک" را می‌توان مرجع قابل اتکایی برای نسل جدیدی قلمداد نمود که در پی افزایش آگاهی در حوزه حقوق بین‌الملل با رویکرد منطقه ای بویژه آمریکای لاتین هستند.

با تجدید احترام

جوهان مانوئل مدینا دوران

کارشناس ارشد حقوق و روابط بین‌الملل دانشگاه مرکزی ونزوئلا (UCV)
کارشناس مترجمی کتبی و شفاهی زبان‌های ایتالیایی، اسپانیایی و انگلیسی

کاراکاس، ۹ فوریه ۲۰۱۷

بدینوسیله به استحضار می‌رسانم که اینجانب، ژوزه مانوئل ژاسینتو، جناب آقای سید محمد حسین میرزاده را از دوران تحصیل در کالج زبان‌های مدرن دانشگاه مرکزی کاراکاس می‌شناسم. ایشان فردی متخصص در حوزه مترجمی کتبی و شفاهی زبان‌های فارسی، اسپانیایی، انگلیسی و پرتغالی به شمار می‌آید و افتخار همراهی با ایشان برای بنده از دوران تحصیل در دانشگاه مزبور فراهم شد. توانمندی‌های فقهی و اجرایی ایشان در حوزه تجربی شایسته تقدیر است. بنده در طول مدت آشنایی او را فردی محترم، مسئولیت‌پذیر، توانمند و متعهد یافتیم. جناب آقای میرزاده جهت ادامه تحصیل گرایش حقوق بین‌الملل را برگزیده و در همین راستا روه‌نی تحت عنوان "رویکرد کشورهای امریکای لاتین نسبت به پناهندگی" نگاشته است.

همانگونه که از عنوان کتاب نیز بر می‌آید شاخصه حقوق بین‌الملل با رویکرد منطقه امریکای لاتین در پژوهش وی قابل‌تأمل است. به عقیده اینجانب، این کتاب را می‌توان حاوی اطلاعات بسیار مهم و ارزشمندی دانست چراکه نگارنده اثر به سبب ۴ سال سکونت در امریکای لاتین از این امتیاز برخوردار است تا واقعیت‌های عینی موجود منطقه‌ای را در اثر خود لحاظ نماید. در پایان شایسته است مجدداً تأکید نمایم که آقای سید محمد حسین میرزاده فردی متخصص در این حوزه به شمار می‌آید.

با تقدیم احترام

ژوزه مانوئل ژاسینتو

مترجم کتبی زبان‌های اسپانیایی، پرتغالی و فرانسوی

استاد زبان پرتغالی (UCV)

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۹
مقدمه.....	۱۳
فصل اول: مفهوم پناهندگی و تکامل آن در امریکای لاتین / ۲۱	
۱-۱- تعریف و روند شکل گیری مفهوم پناهندگی.....	۲۳
۲-۱- اقسام پناهندگی در امریکای لاتین.....	۳۰
۱-۲-۱- پناهندگی سرزمینی در امریکای لاتین.....	۳۰
۲-۲-۱- پناهندگی دیپلماتیک در امریکای لاتین.....	۳۳
۳-۱- تمایز میان انواع پناهندگی در امریکای لاتین.....	۴۱
۴-۱- احتمال ظهور مفاهیم نوین پناهندگی در امریکای لاتین و دیگر نقاط دنیا.....	۴۳
۵-۱- تکامل حقوقی حق پناهندگی در کشورهای امریکای لاتین.....	۴۶
۶-۱- جرائم ارتكابی عادی و جرائم ارتكابی سیاسی در اسناد پناهندگی در امریکای لاتین.....	۵۳
۱-۶-۱- جرائم ارتكابی عادی.....	۵۳
۲-۶-۱- جرائم ارتكابی سیاسی.....	۵۵

فصل دوم: پناهندگی دیپلماتیک به مثابه حق عرفی در امریکای لاتین / ۵۷

۱-۲- حلول مفهوم پناهندگی دیپلماتیک در میان ملل امریکای لاتین و توسعه حقوقی آن.....	۵۹
۲-۲- چالش های اعمال پناهندگی دیپلماتیک مستنبط از رویه کشورهای امریکای لاتین.....	۷۱

- ۲-۳- پناهندگی دیپلماتیک به مثابه حق ۷۲
- ۲-۴- حقوق و تکالیف پناهندگان دیپلماتیک مستنبط از عرف کشورهای امریکای لاتین ۷۴
- ۲-۵- تعریف موارد اضطراب مبتنی بر عرف و اسناد کشورهای منطقه امریکای لاتین ۷۶
- ۲-۶- مسئله تعریف مصادیق محقق اعطای پناهندگی دیپلماتیک مستفاد از اسناد و عرف منطقه ای ۸۶
- ۲-۷- ختم پناهندگی دیپلماتیک مبتنی بر رویه دول امریکای لاتین ۹۵
- فصل سوم: انواع رویکردها نسبت به پناهندگی دیپلماتیک مستنبط از قضایای موجود / ۹۷
- ۳-۱- ویکتور راثول آسانز؛ تعارضات رویکردی میان دو کشور امریکای لاتین و راه کار دیوان بین المللی دادگستری ۹۹
- ۳-۲- ژولیان آسانز؛ بروز تعارض میان رویکردهای امریکای لاتین و اروپا نسبت به پناهندگی دیپلماتیک ۱۱۲
- ۳-۲-۱- ژولیان آسانز و پیگیری مقامات سوئای ۱۱۲
- ۳-۲-۲- کشور اکوادور و حق اعطای پناهندگی ۱۱۵
- ۳-۲-۳- بریتانیا و واکنش به اعطای پناهندگی توسط کشور اکوادور ۱۲۰
- ۳-۲-۴- قضیه ژولیان آسانز از منظر حقوق بین الملل ۱۲۳
- ۳-۲-۵- سرنوشت پرونده ژولیان آسانز ۱۲۶
- ۳-۳- نهاد پناهندگی دیپلماتیک در امریکای لاتین؛ به سوی یکپارچگی رویکرد دولت ها یا همچنان متعارض ۱۳۰
- جمع بندی ۱۳۵
- منابع و مآخذ ۱۴۱
- ضمائم ۱۴۵

پیشگفتا

حمد و سپاس بی پایان از مظهر عشق و رحمت جاویدان، خداوند عزوجل که توفیق نگاشتن این اثر را به بنده عطا فرمود و با تقدیم تحیات به محضر صاحب العصر والزمان حضرت امامی (عج).

مبحث پناهندگی دیپلماتیک، اصولاً جزو مباحثی است که هویت آن در امریکای لاتین بواسطه تصویب اسناد عاقداتی و شکل گیری عرف منطقه ای منبعث از رویه دائمی مصرانه دولت های منطقه زبور شکل گرفته است.

انعقاد کنوانسیون های بین المللی منطقه ای امریکای لاتین شامل کنوانسیون ۱۹۲۸ هاوانا، کنوانسیون ۱۹۳۳ مونته ویدئو و کنوانسیون ۱۹۵۴ پناهندگی سرزمینی و دیپلماتیک کارکاس، به انضمام بروز وقایعی هم چون مورد آقای آیا دلاتور در این رابطه، مقدمات شکل گیری مفهوم فوق الذکر را فراهم آوردند تا امروزه نگاه کارشناسان و صاحب نظران حوزه پناهندگی دیپلماتیک بیش از همه معطوف به امریکای لاتین باشد.

هرچند که ظهور لفظ پناهندگی و اطلاق مفاهیم به آن را می توان در قرون پیش تر نیز جستجو نمود، مع هذا، پناهندگی دیپلماتیک به ماهودپلماتیک و سیاسی بودن آن بواسطه ارتکاب جرم سیاسی را می توان به ضرس قاطع و مستفاد از تحقیقات سابق براین به تلاش دولت های امریکای لاتین منتسب نمود.

اثر حاضر، از این رو، در صدد این است تا ضمن برشماری روند شکل گیری نهاد پناهندگی، اعم از سرزمینی و دیپلماتیک در منطقه امریکای لاتین، به قضایای برجسته موجود در این رابطه و نهایت الامر، رویکرد اتخاذی دولت های منطقه مزبور راجع به آن بپردازد. مبانی پرداخت به مصادیق مطروحه در این اثر عبارت اند از رجوع به رویه قضایی بین المللی و رای دیوان بین المللی دادگستری در رابطه با پرونده آقای آیا دلاتورر، سیاست مدار پرویی، رویه موجود میان دولت های امریکای لاتین با همیش و دولت های امریکای لاتین با دیگر نقاط دنیا (اروپا) و بالطبع، بنیان های معاهداتی و سندی یعنی کنوانسیون های موجود در آن منطقه که فرض بر این بوده که به صورت مستند و مستنبط از تحقیقات موجود بدان دسترسی پیدا شود.

برای نیل به منظور فوق الذکر، کتاب حاضر در قالب ۳ فصل تنظیم شده است: در فصل نخست به مفاهیم و مبانی مربوط به پناهندگی من جمله نحوه شکل گیری اقسام آن و وجوه تمایز میان آن ها در امریکای لاتین پرداخته شده است. در فصل دوم یافته ها راجع به پناهندگی دیپلماتیک به مثابه حق عرفی در امریکای لاتین مورد بررسی قرار گرفته است.

در فصل سوم نیز انواع رویکردها نسبت به پناهندگی دیپلماتیک مستنبط از قضایای موجود در این رابطه مورد واکاوی قرار گرفته است.

ذکر این نکته شاید خالی از لطف نباشد که نگارنده اثر بواسطه ۴ سال سکونت در کشور ونزوئلا و تحصیل در دانشگاه مرکزی کاراکاس (UCV) در مقطع کارشناسی ارشد پیوسته مترجمی کتبی و شفاهی زبان های انگلیسی و پرتغالی و زبان شناسی و ادبیات اسپانیایی و همچنین، بررسی بافت سیاسی و آکادمیک حاکم بر کشورهای نظیر کوبا، اکوادور و کلمبیا از نزدیک تلاش نموده تا با در نظر گرفتن مولفه های ناظر بر تبیین صحیح مبانی در این رابطه با رجوع به منابع در دسترس

اعم از کتب، مقالات و پایان نامه‌ها به زبان‌های مختلف، بر قابل اتکا بودن این کتاب در حوزه حقوق و روابط بین‌المللی با تمرکز بر منطقه امریکای لاتین بیافزاید. مع هذا، قدر متیقن کتاب حاضر دارای کاستی‌ها و معایب فراوانی است که بدین سبب نگارنده با کمال میل پذیرای انتقادات و نظرات ارزشمند صاحب نظران این حوزه بوده و علی‌الیقین به لحاظ آن‌ها در آینده‌ای نه چندان دور مبادرت خواهد ورزید.

در این مقطع، نویسنده اثر بر خود لازم می‌داند که از راهنمایی و مشاوره‌های موثر اساتید ارجمند حقوق بین‌الملل دانشگاه شهید بهشتی (ره)، جناب آقای دکتر محسن عبدالهی، جناب آقای دکتر سید هادی محمودی و جناب آقای دکتر محمد حسین رمضانی قوام آبادی قدردانی بعمل آورد.

همچنین، لازم است تقدیر و تشکر از همسر گرانقدر و صبوری که با بردباری خویش نویسنده این کتاب را جهت نقل به اهداف مفروض همراهی نمود. علاوه بر این، سپاس صمیمانه‌ای تقدیم به والدین جلیل‌القدر و والدین عزیز همسر محترمه که در ارائه راهنمایی و مشورت در این راستا دریغ ننمودند.

در پایان، از همراهی و مشاوره اساتید محترم دانشگاه‌های امریکای لاتین، آقایان جوهان مانوئل مدینا دوران، استاد روابط بین‌الملل و زبان‌های خارجی دانشگاه مرکزی کاراکاس، استاد ژوزه مانوئل ژاسینتو، مدرس و مترجم زبان‌های خارجی در دانشگاه مرکزی کاراکاس و همچنین، آقای عبدالحکیم آگیلا، نایب‌الرئیس و نایب‌الرئیس حقوق از کشور کلمبیا نیز قدردانی بعمل می‌آید.

با آرزوی دوام توفیقات

دکتر سید محمد حسین میرزاده

دکترای تخصصی حقوق بین‌الملل عمومی

مترجم کتبی و شفاهی زبان‌های اسپانیایی، پرتغالی و انگلیسی

مقوله پناهندگی به قدری کهن است که می‌توان آن را به ادوار اولیه زیست بشری هم ارتباط داد.^۱ بخش از کوشش‌های انسان حتی معتقدند که در ادوار کهن پناهندگی تحت تاثیر القائات مذهبی صورت می‌گرفته است و توسعه آن منتج به ظهور اقسام جدیدی همچون پناهندگی سیاسی شده است.

در گذر زمان، نهاد مزبور به سازوکاری جهت اعطا توسط مقامات کشور پذیرنده در راستای حمایت از اشخاص خارجی که در وضعیت اضطرار قرار داشتند مبدل شد؛ امری که با مقصود حفظ حیات، سلامتی شخصی یا آزادی فرد بواسطه در خطر افتادن ناشی از تحت آزار و اذیت قرار گرفتن توسط حکومت، متبوع خود محقق می‌شد. از رویه موجود در پناهندگی این گونه استنباط می‌شود که حول محور دو مسئله شکل گرفته است: ۱. پناهندگی سرزمینی و ۲. پناهندگی دیپلماتیک؛ دو قسمی که از اروپا تا امریکا رایج بوده است.

اصولا بحث پناهندگی، بویژه پناهندگی سرزمینی، نخست در رویه، عرف و مناسبات بین‌المللی کشورهای اروپایی به چشم می‌خورد تا این که به سبب شناسایی آن به مثابه عامل خلاف اصول حاکمیتی و منافع ملی کشورهای

مختلف، تحولی شگرفت در رویکرد آن‌ها نسبت به این پدیده به وقوع پیوست و این در حالی بود که نقطه مقابل این رویداد کشورهای امریکای لاتین بودند که به نحو فزاینده‌ای با مباحث پناهندگی علی‌الخصوص پناهندگی دیپلماتیک مواجه شدند. وقوع این پدیده ابتدا در حقوق بین‌الملل عرفی منطقه امریکای لاتین به چشم می‌خورد لیکن کار تاجایی پیش رفت که منتج به انعقاد معاهدات و کنوانسیون‌های بین‌المللی نیز شد و بدین ترتیب، حقوق بین‌الملل قراردادی نیز در این مساحت به میان آمد.

از این رو، در کتاب حاضر سعی بر آن شده تا ضمن برشمردن خاستگاه‌های لفظی و تاریخی متوله پناهندگی بویژه پناهندگی دیپلماتیک، رویکرد کشورهای امریکای لاتین نسبت به این موضوع سیاسی-حقوقی را مورد واکاوی قرار دهیم. در این راستا، فرض بر این است تا با استناد به دوقضیه مشهور در رویه دولت‌های امریکای لاتین یعنی قضیه ویکتوریا، آیا دلا تورر، سیاست مدار پرویی، و همچنین، ژولیان آسانز، بواسطه ارائه درخواست پناهندگی دیپلماتیک به سفارت جمهوری اکوادور در خاک کشور انگلستان، عمده موضوع به صورت دقیق تر مورد بررسی قرار گیرد.

شایان ذکر است که با توجه به تصویب ۳ کنوانسیون بین‌المللی در منطقه امریکای لاتین راجع به موضوع پناهندگی، از نظر گذراندن آن در کنار رویه قانون گذاری و رویکرد داخلی کشورهای فوق‌الذکر نیز اصولاً موجبات تحکیم هدف از نگاشتن این پژوهش را فراهم خواهد آورد.

مسئله پناهندگی به معنای اعم و پناهندگی دیپلماتیک در معنای اخص آن از جمله مسائل حقوقی بین‌المللی هستند که طی اعصار گذشته همواره مورد توجه مورخان، کارشناسان و حقوق دانان بین‌المللی بوده است؛ تا جایی که در همین راستا و در جهت تبیین پیچیدگی‌های موجود آن آقای «جان باست مور» حقوقدان

امریکایی در کتاب «دیپاچه حقوق بین الملل» به سال ۱۹۰۶ می نویسد: «هیچ اصطلاح حقوقی مورد استفاده عموم، شاید به این اندازه کمیاب در یکنواختی و دقت در تعریف به مانند حق پناهندگی (در اماکن دیپلماتیک) وجود نداشته باشد»؛^۱ تعبیری که فی نفسه مبین پیچیدگی و مسئله ساز بودن بحث پناهندگی دیپلماتیک در شکل عام آن است.

در این میان، تصویب اسناد بین المللی و عرف در قضایای رخ داده در منطقه امریکای لاتین، طی ادوار پیشین بویژه مواردی از قبیل آقای آیدا لاتورر سیاست مدار پرویی موجبات بدست آمدن رویکردی علمی الظاهر مستقل در میان کشورهای امریکای لاتین در این مورد شده است. اثبات این مدعا نیز در قضیه معاصر یعنی اعطای پناهندگی کشور کولمبیا در خاک انگلستان به آقای ژولیان آسانزا است که از زوایای مختلف می توان آن را مورد بررسی قرارداد.

لذا مستنبط از آن چه که پیش از این ذکر شد، در این کتاب تلاش بر این است تا ضمن تبیین مفاهیم اولیه لغوی و مفهومی بحث پناهندگی دیپلماتیک، به بررسی رویکرد دول منطقه امریکای لاتین در پرتوی اسناد بین المللی و منطقه ای، قضایای رخ داده در منطقه، عرف موجود میان کشورهای امریکای لاتین و دیگر شواهد و قرائن مرتبط با این بحث پرداخته شود و استنتاج مبسوط از این وقایع سیاسی و حقوقی در پایان پژوهش ارائه گردد.

اهمیت این تحقیق از آن جایی نشأت می گیرد که حقوقدانان بین المللی معتقد هستند که اصولا امریکای لاتین در مسئله اعطای پناهندگی دیپلماتیک به نوعی نقش طلایه داری را ایفا می نماید. با مرور اسناد و رویه های تاریخی در می یابیم که نقش کشورهای امریکای لاتین در مورد مسئله پناهندگی دیپلماتیک اصولا برجسته تر از دیگر مناطق دنیا است. علی رغم این، علی الظاهر هنوز وجود قاعده عرفی

بین‌المللی در این راستا مورد ابهام است. در همین حال و با برشمردن آرا دیوان بین‌المللی دادگستری در این حوزه درمی‌یابیم که اساساً مسئله اصلی در این بحث وجود یا عدم وجود اصل پناهندگی دیپلماتیک در عرف منطقه امریکای لاتین نبوده بلکه این است که آیا کشوری که اعطای پناهندگی دیپلماتیک می‌نماید، از این اهلیت برخوردار است که به صورت یکجانبه ماهیت جرم یا تخطی شخص تقاضا کننده پناهندگی را اثبات کند یا خیر؟

لذا نظری می‌رسد برای تبیین نتایج متمرکز در بحث پناهندگی دیپلماتیک میان کشورهای امریکای لاتین از منظر عرف و اسناد بین‌المللی و منطقه ای نیاز به بررسی‌های عمیق‌تر وجود دارد و از این روست که تحقیق پیش روی در صورت توفیق در ساختار و ماهیت تقویر، می‌تواند توانست رویکرد عینی تر کشورهای امریکای لاتین به مسئله پناهندگی را تبیین نماید.

مبتنی بر بررسی‌های صورت گرفته، نظری می‌رسد تاکنون پژوهشی با عنوان خاص رویکرد کشورهای امریکای لاتین به مسئله پناهندگی دیپلماتیک به زبان فارسی نگاشته نشده باشد؛ حال آن که منابع فارسی زبان موجود درباره اصل موضوع پناهندگی دیپلماتیک یا اقسام پناهندگی، در حقوق بین‌الملل موجود است. لذا به نظری می‌رسد ارجاعات پژوهش پیش روی بر مبنای پیشینه ای است که عموماً در پژوهش‌های صورت گرفته به زبان‌های خارجی به‌شمار رسیده‌اند. از این رو است که در ادامه این بخش، پیشینه موجود درباره این مسئله از نظر خواهد گذشت. کتاب حقوق بین‌الملل در امریکای لاتین نگاشته شده توسط آقای واگنر منزس^۱ به زبان‌های پرتغالی و اسپانیایی یکی از منابع استنادی اصلی این تحقیق به‌شمار می‌رود. در این کتاب مولف با بررسی و تعریف اولیه از شکل‌گیری روابط بین‌الملل در امریکای لاتین، به بسط و توسعه مولفه‌ها و عناصر حقوقی بین‌المللی

در امریکای لاتین می‌رسد که در یکی از مهمترین بخش‌های آن، راجع به مسئله پناهندگی دیپلماتیک در سپهر آن منطقه مباحث مد نظر خود را مطرح می‌کند.

پایان نامه لیست اورخولا کالدرون با عنوان تحلیل تکامل پناهندگی دیپلماتیک و نقش امریکای لاتین در آن با رویکردی به قضیه ژولیان آسانز^۱ از جمله دیگر تحقیقاتی است که در این راستا به زبان اسپانیایی صورت گرفته است.

پایان نامه آقای دکتر اکتاویو جوهانی روکا د کاسترو تحت عنوان پناهندگی سیاسی در اکوادور و امریکا^۲ که به تبیین و تعریف چارچوب مسئله پناهندگی در کشورهای فوق الذکر می‌پردازد و سعی در تعمیم واقعه تاریخی به اسناد حقوقی بین‌المللی در حوزه پناهندگی دارد.

مقاله جناب آقای دکتر اسعد اردلان^۳ به زبان فارسی از جمله منابعی است که در رابطه با تعریف بحث پناهندگی به صورت اعم و پناهندگی دیپلماتیک به صورت اخص موجود می‌باشد. در این مقاله، نگارنده ضمن برشماری حلول و سیر تکاملی مبحث مذکور، با بررسی قصاصات رخ داده در سنوات پیشین، سعی در تبیین موضوع و چالش‌های موجود در آن عرصه دارد.

مقاله حقوق پناهندگی دیپلماتیک نگاشته شده توسط آقای پائول بهرنس^۴ از دانشگاه ادینبرگ نیز از مقالاتی است که ضمن برشماری عام حقوقی دخیل در مبحث پناهندگی، می‌کوشد تا بواسطه ارتباط میان نردبان عام الشمول بین‌المللی و مسئله پناهندگی دیپلماتیک، به نوعی در جستجوی پاسخ به چالش‌های موجود حقوقی در این حوزه برآید. شایان ذکر است که این مقاله به زبان انگلیسی نگاشته شده است.

1. Análisis de la Evolución del Asilo Diplomático: Protagonismo de América Latina (Caso Assange); Liseth Orjuela Calderon

2. El Asilo Politico en el Ecuador y en América; Octavio Johnny Roca de Castro

۳. پناهندگی دیپلماتیک، اسعد اردلان، ۱۳۸۷

4. The Law of Diplomatic Asylum- A Contextual Approach; Paul Behrens

پایان نامه سرکار خانم اریکا تاتیانا سیلوا رویو^۱ نیز از دیگر منابع نوشتاری است که در حوزه پناهندگی دیپلماتیک به رشته تحریر درآمده است. عنوان این مقاله رویه اکوادور در مسئله پناهندگی دیپلماتیک در پرتوی معاهدات مرتبط است که می‌تواند به نوعی مبین موضع کشورهای منطقه و علی‌الخصوص، کشور اکوادور باشد. کشوری که در مسئله پناهندگی آقای ژولیان آسانز به کلید واژه نظرات و انتقادات در سطح بین‌المللی مبدل شده بود.

کنوانسیون هائانا^۲ منعقد به سال ۱۹۲۸ میلادی راجع به مجرمین سیاسی و البته محدودیت‌های پناهندگی دیپلماتیک.

معاهده ۱۹۳۹ مونته‌ویدها^۳ که به نوعی مسئله پناهندگی دیپلماتیک را به شرح مبسوطی مبدل نمود. راجع به این مسئله بیشتر در بر می‌گیرد. نکته قابل توجه راجع به این کنوانسیون این است که این معاهده اصولاً متأثر از کش و قوس‌های واقع شده در جنگ‌های داخلی اسپانیایی سال‌های ۱۹۳۶ الی ۱۹۳۹ تصویب می‌شود.

کنوانسیون‌های کاراکاس^۴ مورخ ۱۹۵۴ راجع به پناهندگی سرزمینی و دیپلماتیک که در طول یکی از کنفرانس‌های میان امریکایی برگزار شده در کاراکاس ونزوئلا به تاریخ ۲۸ مارس ۱۹۵۴ منعقد می‌شود.

منشور سازمان کشورهای امریکایی^۵ بویژه فرازهای و اشاره‌هایی که ارتباط با حقوق بین‌الملل بویژه مسئله پناهندگی دارند.

همانگونه که پیش از این تشریح شد، یکی از مهمترین قضایای رخ داده پیرامون مسئله پناهندگی دیپلماتیک پرونده سیاستمدار مشهور پرویی آقای ویکتور رائل

1. La Práctica Ecuatoriana en el Derecho de Asilo Diplomático a la luz de los Tratados sobre la Materia; Erika Tatiana Silva Rubio
2. Convención de la Habana de 1928
3. Convención de Montevideo de 1939
4. Convenciones de Caracas de 1954
5. La Carta de la Organización de los Estados Americanos

آیا د لاتورراست که با توجه به اختلاف پیش آمده، این قضیه در دیوان بین المللی دادگستری نیز طرح می شود و نتیجتاً منتج به صدور رای دیوان می گردد؛ امری که رویه قضایی بین المللی را نیز عملاً وارد بحث پناهندگی دیپلماتیک می نماید.

تبیین رویکرد دول امریکای لاتین نسبت به مسئله پناهندگی دیپلماتیک هدف اصلی تحقیق پیش روی است.

تعریف پناهندگی و خاستگاه آن

تعریف و تبیین اقسام پناهندگی در امریکای لاتین

پیشینه و شکل گیری پناهندگی دیپلماتیک در امریکای لاتین

قضایای مشهور و رایج داده در مقوله پناهندگی دیپلماتیک بویژه پرونده های موجود در امریکای لاتین

پرسش اصلی تحقیق عبارت است از چگونگی رویکرد کشورهای امریکای لاتین به پناهندگی دیپلماتیک و پرسش فرعی این است که رویکرد امریکای لاتین به پناهندگی دیپلماتیک از چه زمانی شکل گرفته است و آیا یکپارچگی در رویکرد وجود دارد یا تعارض؟

فرض بر این است که نهاد پناهندگی دیپلماتیک که در امریکای لاتین فعالانه در سند و رویه پیگیری شده است به رویکردی هماهنگ و یکپارچه میان کشورهای مزبور رسیده باشد و رفته رفته مقدمات تعمیم آن به دیگر نقاط دنیا مهیا شده باشد. فرض مقابل این است که علی رغم تنظیم اسناد حقوقی منطقه ای در حوزه پناهندگی دیپلماتیک، رویکرد کشورهای امریکای لاتین حین اعمال مواجهه با تعارضات رویکردی است و لذا در مقام عمل فاقد کارآمدی نافذ است.

این تحقیق با بهره گیری از دکتترین، رویه قضایی، اسناد و عرف موجود در دنیا پیرامون مسئله پناهندگی دیپلماتیک، به تبیین رویکرد کشورهای امریکای لاتین راجع به این موضوع خواهد پرداخت. بدیهی است بررسی مولفه های مفهومی

حقوقی و سیاسی نیز در این راستا کمک شایانی به پیشبرد اهداف پژوهشی این اثر خواهد نمود.

اطلاعات مورد نیاز این تحقیق و مبانی و ادبیات آن ابتدا از طریق جستجوی کتابخانه ای و رسانه ای استخراج و سپس با بهره گیری از تجربیات برخی اساتید حقوق و روابط بین الملل در امریکای لاتین مطابقت داده شده است. بدیهی است که با توجه به فقدان غنای منابع در نگاشته های فارسی، بخش اعظمی از یافته ها بواسطه فضای مجازی و در غالب پایان نامه، مقاله و کتاب های موجود در پایگاه های معتبر بین المللی گردآوری شده است. شایان ذکر است که آرا دیوان بین المللی در گذشته، موضوعات اختصاصی این مسئله نیز از نظر گذشته است.

همانگونه که در صفحات پیشین نیز از نظر گذشت، موضوع پژوهش حاضر اصولاً از سابقه طولانی از حیث نظری و ماهیاتی به زبان فارسی برخوردار نیست؛ اگرچه حول محور این موضوع- رویکرد کشورهای امریکای لاتین به مسئله پناهندگی دیپلماتیک- تحقیقاتی به زبان های دیگر دنیا بویژه اسپانیایی، انگلیسی و پرتغالی نگاشته شده است، علی رغم این، در باب محدودیت های موجود در این راستا می توان به دسترسی به همه منابع خارجی زبان در دنیا اشاره کرد؛ امری که علی رغم تلاش نگارنده (به کارگماشتن اتباع خارجی در کشورهای همچون اسپانیا و کلمبیا جهت یافتن کتب موجود در این باره) در برخی موارد به دلیل قدمت سال چاپ کتاب های یافته شده از طریق اینترنت، تلاش ها منتج به نتیجه نشد. لیکن نگارنده سعی کرده است حتی المقدور از همه شیوه های موجود و در دسترس و همچنین، جستجو در پایگاه های دانشگاهی مکتوب به هر آنچه در این عرصه مورد نیاز است دسترسی پیدا کند تا در استنباط و استنتاج نهایی پروژه از آن ها بهره مند گردد.